

Vācijas aktualitātes. Politika un vide.

avots: LMSP

Vācijas ministri un likumdevēji, tāpat kā lielākā daļa viņu kolēģu visā Eiropas Savienībā, ir devušies uz 2024. gada vasaras parlamentāro pārtraukumu un atpūtu. Tomēr ir arī izņēmumi: septembrī trīs Vācijas austrumu federālajās zemēs notiks vēlēšanas, un kampaņas tur jau rit pilnā sparā. Aptaujas liecina par labiem rezultātiem divām populistiskām partijām - galēji labējai AfD, kas noraida rīcību pret klimata pārmaiņām, un kreisi nacionālistiskajai BSW, kas atbalsta atgriešanos pie enerģijas tirdzniecības ar Krieviju.

Reģionālie balsojumi ir svarīgs politisks pavērsiens ceļā uz 2025. gada rudenī gaidāmajām valsts vēlēšanām, kas turpmākajos gados noteiks Eiropas lielākās ekonomikas klimata, rūpniecības un enerģētikas politiku.

Jautājumi, kam būtu jāpievērš uzmanība turpmākajās nedēļās

- **Vācijas Austrumu federālo zemju vēlēšanas** - pašreizējie līderi Tīringenes, Saksijas un Brandenburgas federālajās zemēs ir uztraukušies par vēl vienu lielu galēji labējās AfD, kā arī nacionālistisko kreiso spēku uzvaru septembrī gaidāmajās austrumu federālo zemju vēlēšanās. Nesen notikušajās Eiropas Parlamenta vēlēšanās AfD kļuva par spēcīgāko partiju visās Austrumvācijas federālajās zemēs, izņemot Berlīnes pilsētas federālo zemi. Daudzās federālajās zemēs kreisajiem nacionālistiem BSW izdevās apsteigt federālās valdības partijas - kanclera Šolca SPD, Zaļo partiju un FDP. Abas populistiskās partijas aicina atgriezties pie visaptverošas energoresursu tirdzniecības ar Krieviju. Aptaujas liecina, ka vācu vēletājiem vissvarīgākās tēmas ir migrācija, izglītība, sociālais taisnīgums un ekonomika, savukārt klimata jautājumiem ir mazsvarīga nozīme.
- **Gāzes spēkstacijas** - Vācijas valdība paziņoja sīkāku informāciju par ilgi gaidīto spēkstaciju stratēģiju. Periodos, kad būs maz vēja vai saules, valstij būs nepieciešamas rezerves jaudas, lai nodrošinātu elektroenerģijas piegādi. Šim nolūkam valdība nolēma palīdzēt finansēt 10 gigavatu (GW) jaunu ar gāzi darbināmu elektrostaciju būvniecību, no kurām puse vēlāk tiks pārveidotas, lai tās darbinātu ar ūdeņradi un tādējādi palīdzētu dekarbonizēt energoapgādi.

Valsts rīkos pirmos konkursus 2024. gada beigās vai, visticamāk, 2025. gada sākumā. Kā ziņots, vācu valdība plāno noteikt elektroenerģijas cenu nodevu, lai palīdzētu finansēt atbalstu dažām no šīm spēkstacijām. Turklāt Vācija plāno līdz 2028. gadam ieviest t.s. "jaudas tirgu", lai nodrošinātu energoapgādes drošību. Pašlaik tiek izstrādāts dokuments, kurā būs izklāstītas šī tirgus iespējas.

- **Enerģijas** tirgus izpētes grupa AGEB drīzumā publicēs enerģijas patēriņa datus par 2024. gada pirmo pusgadu. Mums jau ir pieejami dati par elektroenerģiju, bet AGEB visaptverošais datu kopums ietver enerģijas patēriņu visās nozarēs - no naftas līdz ogleņiem un atjaunojamiem energoresursiem.

Jaunākie dati no Vācijas - pagājušā mēneša kopsavilkums

- **2025. gada budžets apstiprināts** - pēc nedēļām ilgām sarežģītām sarunām un pēc vienošanās, ko jūlija sākumā panāca trīs koalīcijas partneri, valdība beidzot pieņēma 2025. gada federālā budžeta projektu. Bezpartejiskās ideju laboratorijas Dezernat Zukunft pētnieki norādīja, ka, lai sagatavotu budžeta projektu, valdība paļāvās uz "budžeta veidošanas paņēmieniem un optimismu" un dažās jomās iekļāva ievērojamus izdevumu samazinājumus, piemēram, sociālās labklājības pabalstos. Projektā palika atklāti jautājumi par Klimata un pārveides fonda - Vācijas galvenā valsts budžeta līdzekļa klimata politikas finansēšanai - nākotni, kurā pēc konstitucionālās tiesas sprieduma ir miljardiem eiro "liela bedre". Tādējādi koalīcijas valdība bija spiesta pieņemt smagus lēmumus par izdevumu prioritātēm. Pēc pētnieku domām, tas nozīmē, ka nākamajai valdībai atkal būs jānostiprina klimata politikas finansējums.
- **Ūdeņraža imports** - pēdējā nozīmīgajā valdības sēdē pirms vasaras brīvdienām valdība vienojās par ilgi gaidīto zaļā ūdeņraža, ko ražo no atjaunojamās elektroenerģijas, importa stratēģiju. Šī degviela nākotnē būs nepieciešama iepriekš minēto spēkstaciju kurināšanai, bet, visticamāk, vēl vairāk dažu rūpniecības procesu veikšanai, kurus nav viegli elektrificēt. Valdība paziņoja, ka vismaz 50-70 % ūdeņraža nākotnē būs jāimportē, jo Vācijas atjaunojamās enerģijas resursi ir ierobežoti.
- **Atjaunojamo energoresursu rekordi** - 2024. gada pirmajā pusgadā atjaunojamās elektroenerģijas ražošana sasniedza

rekordus visā Eiropā un Vācijā. No janvāra līdz jūnija beigām atjaunojamie energoresursi nodrošināja aptuveni 57 % no Vācijas bruto elektroenerģijas patēriņa, liecina Federālās vides aģentūras (UBA) dati. Tīklu aģentūra BNetzA arī paziņoja uzvarētājus jaunākajā izsolē par tiesībām būvēt jūras vēja parkus Ziemeļjūrā, kurā investori piedāvāja maksāt trīs miljardus eiro par kopējo jaudu 2,5 GW. Tomēr nozares pārstāvji uzskata, ka valsts nespēs sasniegt savus mērķus šajā jomā līdz 2030. gadam.

- **Viltus klimata projekti** - valdībai jārīcina jautājums par apsūdzībām krāpnieciskos emisiju samazināšanas projektos Ķīnā, ko izmanto tādi fosilā kurināmā giganti kā Shell un TotalEnergies, lai izpildītu klimata aizsardzības prasības Vācijā. Plašsaziņas līdzekļos tika ziņots, ka daudzi projekti, faktiski, ir viltoti, tādējādi radot spiedienu uz Vides aģentūru UBA, kas tos apstiprināja.
- Augstākā tiesa nolēma, ka uzņēmumi Vācijā nevarēs marķēt savus ražojumus kā "**klimatneitrālus**", nepievienojot detalizētu paskaidrojumu, kas pamatotu šo apgalvojumu. Tas atbilst ES plāniem regulēt šādus apgalvojumus.
- **Dzelzceļa problēmas** - UEFA Euro 2024 futbola turnīrs pievērsa uzmanību acīmredzamām nepilnībām Vācijas dzelzceļu sistēmā. Satiksmes ievērojamie kavējumi lika lietotājiem sūdzēties sociālajos plašsaziņas līdzekļos. Valsts šobrīd sāk apsvērt iespēju tuvākajos gados īstenot lielus modernizācijas projektus. Tas, kā var prognozēt, izraisīs vēl lielākus vilcienu kustības aizkavēšanās gadījumus.

Svarīgākie gaidāmie notikumi

- Pēc jūnijā notikušajām ES vēlēšanām un Eiropas Komisijas priekšsēdētājas Ursulas fon der Leienas (*Ursula von der Leyen*) atkārtotas ievēlēšanas amatā visa uzmanība tiek pievērsta tam, kā vācu politiķe augustā un septembrī nokomplektēs savu komisāru komandu un izstrādās nākamo gadu darba programmu. Pirmie rādītāji ir atrodami fon der Leienes politiskajās pamatnostādņēs. Vinsents Hurkenss (*Vincent Hurkens*) no ideju laboratorijas E3G ir sagatavojis to novērtējumu.